

суд правилно закључио да наведеним понашањем радник није учинио повреду радне обавезе из чл. 282 тач. 12 Правилника о радним односима и дисциплинској и материјалној одговорности радника, која се огледа у изношењу или преношењу вести о раду и стању у Радној организацији, пошто сваки радник има право да изнесе своје мишљење и да разложима увери друге раднике у правилност и истинитост свог мишљења. Право самоуправљања не може бити лично право ако не постоји слобода мисли или слобода говора. Самоуправљање и самоуправни социјализам траже развијање процеса мишљења и расправљања, претпоставља борбу мишљења и полемику. Разуме се без вређања, клеветања и нарушавања достојанства других. Уколико борба мишљења, расправа и полемика има за последицу дисциплинске мере, онда нема ни слободе мисли ни слободе говора. То уставно право не може раднику ускратити Основна организација, Изреченом дисциплинском мером, међутим, она то чини, па је правилно првостепени суд поступио када је поништио одлуку о изреченој дисциплинској мери.

(Одлука Основног суда удруженог рада у Крај ујевцу РО 1169/88 од 2. 6. 1988. године и одлука Суда удруженог рада Србије РО 3555/88 од 15. 9. 1988. године).

Припремила: *Рагмила Шаркић*

ОДЛУКЕ ОКРУЖНОГ СУДА У БЕОГРАДУ

Накнада штете проузроковане изградњом вишеспратнице

Тужилац П. К. тражи накнаду штете насталу немогућношћу продирања природне светлости у његов стан изградњом вишеспратнице — стамбене зграде, јер се изградњом умањује вредност тужиоцевог стана у ул. В. С. бр. 15. у Београду, угрожава здравље корисника његовог стана пошто у његовом стану мора да гори светло.

Првостепени суд је утврдио да је решењем надлежног општинског органа од 9. јуна 1986. год. одобрено удруженим инвеститорима за изградњу стамбеног насеља „Дорћол“ коришћење изведених радова на изградњи објеката у ул. В. С. бр. 17, а по захтеву Завода за изградњу града Београда као заступника суинвеститора.

Тужилац накнаду штете тражи од тужених наведеног Завода и ОГП „7. јули“ из Београда, које је било и извођач радова.

У посебној парници коју је водио тужилац П. К. против наведених тужених правоснажном одлуком суда одбијен је његов тужбени захтев за уклањање зида новоградње у ул. В. С. бр. 17, а ради продирања природне светлости у стан тужиоца.

По сватању Окружног суда првостепени суд правилно је поступио када је одбио захтев за накнаду штете.

Зграда у ул. В. С. бр. 17 изграђена је према одобрењу надлежног органа и одобрена је њена употреба. При изградњи зграде тужени Завод је иступао у име и за рачун инвеститора, а тужено ОГП као извођач па су према тужиоцу могли бити одговорни само под условима из члана 207. Закона о облигационим односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78), односно да су му при извођењу радова непосредно проузроковали штету (недовољним обезбеђењем објекта у коме се налази стан тужиоца, непажњом при извођењу радова и слично). Међутим, накнада се не тражи по том основу.

Извођач радова у конкретном случају радове је изводио на основу техничке документације израђене од стране организације овлашћене и регистроване за израду такве документације.

Како је зграда подигнута у свему према грађевинској дозволи и одобрена употреба исте, то тужиоцу и не припада право за накнаду штете коју је евентуално претрпео тако што је због подизања нове зграде напосредно уз зграду у којој се налази стан тужиоца, спречено, односно смањено продирање светлости и ваздуха у тужиоцев стан. Стога тужилац неосновано указује на неправилност побијане пресуде позивајући се на одредбе члана 154, 158, 185. и 206. Закона о облигационим односима.

(Пресуда Окружног суда у Београду, Гж. бр. 3434/88, од 21. јуна 1988. г.)

Експропријација и дан преласка у друштвену својину

У току првостепеног поступка утврђено је да је предмет закљученог уговора о купопродаји од 13. VIII 1986. год. овереног пред општинским судом, зграда која се налази у месту К, к.п. бр. 341. уписана у ЗКУЛ бр. 507, К, О. К, а која је правоснажним решењем надлежног органа СО Р. од 5. 4. 1979. год. експроприсана. Закљученим уговором тужени Д. М. и М. М, као продавци, продају наведену зграду туженом М. П, као купцу.

Првостепени суд усваја тужбени захтев тужиоца Општине Р. и утврђује да је ништав уговор о купопродаји од 13. VIII 1986. год. па налаже земљишнокњижном одељењу суда да изврши брисање укњижбе права својине уписане на наведеној непокретности у корист туженог М. П. па му се налаже да се исели из зграде и да је слободну од лица и ствари преда тужиоцу.

Окружни суд је потврдио пресуду општинског суда и жалбу туженог М. П. одбио као неосновану.

Даном правоснажности решења о експропријацији, експроприсана непокретност постала је друштвена својина у смислу члана 37, ст. 1. Закона о експропријацији („Службени гласник СРС“, бр. 47/77) који је био на снази у време донетог решења о експропријацији. Преласком непокретности — зграде у друштвену својину престало је право својине у складу одредби члана 44. Закона о основним својинскоправним односима („Службени лист СФРЈ“, бр. 6/80).

Тужени Д. М. и М. М. у време закључења уговора нису били власници означене непокретности пошто им је право својине престало, тако да на туженог М. П. нису могли пренети право које нису имали, па је закључени уговор о купопродаји без правног дејства. Са изнетих разлога тужени М. П. дужан је и да се исели из зграде јер у њој станује без правног основа.

Правилан је закључак првостепеног суда да уговарачи у време закључења уговора нису били савесни пошто су знали да је предметна непокретност — зграда експроприсана и да треба да се руши.

Полазећи од наведеног чињеничног стања, Окружни суд налази да је Општински суд правилно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев и утврдио да је наведени уговор о купопродаји закључен између тужених ништаван и наложио туженом М. П. да се исели из наведене стамбене зграде.

(Пресуда Окружној суда у Београду, Гж. бр. 565/88. од 19. априла 1988. год.)

Урачунавање поклона у наследни део

Пок. Данило умро је 22. XII 1976. год. Био је имућан човек па је туженој кћерки Живанки, приликом удаје, дао на поклон одређену парцелу површине 0.96,00 ха. Од пок. Данила, док је био у животу, оделио се његов син тужени Живко, остао је на селу и бавио се земљорадњом, па му је пок. отац Данило дао на поклон 2,50,00 ха земљишта, а после и плац на којем је Живко подигао кућу. За живота сада пок. Данило живео је на поседу од 9,60,00 ха земљишта са шумом. Пок. Данило школовао је свог сина, тужиоца Милана и тако му обезбедио запослење, па је по основу рада добио и стан. Пок. Данило за живота је изјавио да се поклони учињени туженима Живку и Живанки неће урачунавати у њихове наследне делове.

Расправљајући спорна питања да ли се спорне непокретности имају урачунавати у наследни део или не, првостепени суд је на основу изведених доказа закључио да је пок. Данило имао искључиву вољу да се учињени поклони кћерки и сину, туженима у овој парници, Живанки и Живку, не урачунавају у њихов наследни део. Првостепени суд је извео закључак да је воља оставиоца била да се поклон који је учинио туженима за живота не урачунава у наследни део, па је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиоца Милана да се у наследни део туженика урачунају поклони сада пок. Живка.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања и одредбе члана 46. ст. 3. Закона о наслеђивању („Службени гласник СРС“, бр. 52/74) којом је предвиђено да се поклон не урачунава ако је оставилац изјавио у време поклона или касније, или у тестаменту, да се поклон неће урачунавати у наследни део, или се из околности може закључити да је то била воља оставиоца, првостепени суд је на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право када је одбијен захтев тужиоца Милана.

(Пресуда Окружног суда у Београду, број 1248/88. од 12. априла 1988. год.)

Припремио: *Димиштрије Милић*